

NATUURHISTORISCH MAANDBLAD

NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG

JAARGANG 108, 2019

BANKZITTER

A. Lenders: Bankzitter	binnenzijde omslag afl. 1
A. Lenders: Oordelen als een blinde over kleuren	binnenzijde omslag afl. 2
A. Lenders: Men gaat geen luis met een zwaard te lijf	binnenzijde omslag afl. 4
A. Lenders: Waar duiven zijn, vliegen duiven heen	binnenzijde omslag afl. 6
A. Lenders: Een ruige hond kan twee nesten warm houden	binnenzijde omslag afl. 8
A. Lenders: Dansen voor een blinde, zingen voor een dove	binnenzijde omslag afl. 9
A. Lenders: Het bed maken zoals men slapen wil	binnenzijde omslag afl. 10
A. Lenders: Trouwen is voer zoeken voor de ander zijn geit	binnenzijde omslag afl. 12

VOORWOORD

H. Strijbosch: 40 jaar Herpetologische Studiegroep Limburg	binnenzijde omslag afl. 3
F. Vaessen: Voorwoord themanummer Roodborn deel 1	binnenzijde omslag afl. 5
W. Alblas: Voorwoord themanummer Roodborn deel 2	binnenzijde omslag afl. 7
P. Puts: De toekomst van de Herpetologische Studiegroep Limburg	binnenzijde omslag afl. 11

ALLERLEI

L. Spoomakers & P. Elbers: In Memoriam: Jos Hoogveld (1961-2018)	16
M. Lejeune: In Memoriam: Jo Willems (1940-2018)	35
O. Op den Kamp, M. Prick, J. den Boer & J. Kleynen: In Memoriam: John Adams (1945-2019)	118

GEOLOGIE, MINERALOGIE EN PALEONTOLOGIE

J. Jagt, M. Brown, A. Buchner, L. Calderon, L. Hećimović & S. Kwon: Opmerkelijke Luiks-Limburgse Krijtfossielen. Deel 35. Oesterkleppen als ware schatkamers	170
J. Jagt, G. Cremers & P. van Knippenberg: Opmerkelijke Luiks-Limburgse Krijtfossielen. Deel 36. Gevleugelde zeeslakken	228
J. Jagt & E. Nieuwenhuis: Opmerkelijke Luiks-Limburgse Krijtfossielen. Deel 37. Aangeboord drijfhout	290
M. Juhász-Holterman: De geohydrologische puzzel van Roodborn en omgeving	274

NATUUR EN LANDSCHAP

M. Wallis de Vries, M. Nijssen & W. Ozinga: Versterking van connectiviteit voor soorten van hellingschraallanden	105
O. Op den Kamp & A. Ovaa: Van Eyserbeek tot Eyserheide: een stukje heuvelland doorgelicht	121
F. Vaessen: Historie van de waterwinning in Roodborn	128
F. Vaessen: Recente kap alluviaal bos Roodborn	144

FLORA EN VEGETATIE

B. Maes, J. Bruinsma, E. van den Dool, P. van Iersel & R. Mes: De beekflora van Boschbeek en Roode Beek in de Meinweg	1
J. Oostermeijer, P. Assink, B. Brugge, R. Bregman, P. Meirmans, J. van Arkel, J. den Nijs, A. Ellis-Adam, S. Luijten, I. Janssen, E. Goverse, J. Wieringa & K. Rijdsdijk: Herstel van een soortenrijk kalkgrasland door maaien en afvoeren. 25 jaar onderzoek in Roodborn met een veldcursus ecologie	133
J. Hermans: Klein heksenkruid langs de Roode Beek in de Meinweg. Een onderzoek naar verspreiding en standplaats	213

WEEKDIEREN

G. Major, J. Koert & S. Keulen: De weekdierfauna van Roodborn	249
--	-----

INSECTEN EN ANDERE GELEEDPOTIGEN

R. Geraeds: Waarnemingen van de Rode soldaatboktor in Posterholt	11
J. Slaats: Sprinkhanen van de Mariapeel	21
R. Geraeds: Eerste waarneming van de boktor <i>Callidiellum rufipenne</i> in Nederland	30
P. Lemmers, B. Crombaghs & R. Leuven: De verspreiding van rivierkreeften in Limburg en nieuwe soorten op komst?	97
J. Slaats: Dagvlinders van de Waterbloem	111
J. Slaats: Libellen van de Waterbloem	153
R. Akkermans: Lieveheersbeestjes op de Beegderheide	161
J. Noordijk, P. Boer, B. Aukema, T. Heijerman, A. Krediet & J. van Ruijven: De mieren van het grasland Roodborn. Resultaten na 27 jaar natuurontwikkeling	177
W. Vergoossen, H. van Buggenum & B. Aukema: De wantsen van Roodborn. Oude en recente waarnemingen van wantsen	183
J. Adams & F. van Oosterhout: Dagvlinders van Roodborn door de jaren heen	191
A. Lamberts: Vliegen in en rondom Roodborn. Waarnemingen van 1988 tot september 2018	197
H. van Buggenum & W. Vergoossen: De sprinkhanen van Roodborn	206
I. Raemakers & A. van Stipdonk: De bijenfauna van Roodborn: meer bloemen, meer bijen?	237
J. van Deijk & M. Wallis de Vries: Inzicht in de nachtvlinderfauna van Roodborn	255
M. Korsten, B. van Maanen & H. Tolkamp: Macrofauna van de Eyserbeek. Invloed van waterkwaliteitsveranderingen	261
J. Noordijk & E. Colijn: De Vermiljoenkever langs de Eyserbeek	281
P. Beuk: Diptera uit de ENCI-groeve. Deel 1. De steltmug <i>Dicranomyia sericata</i> : nieuw voor Nederland	293
P. Beuk: Diptera uit de ENCI-groeve. Deel 2. Aanvullingen op de lijst van de Nederlandse bladvliegen (Diptera: Lauxaniidae)	367
R. Akkermans, W. Vergoossen & A. Ova: Eerste vondsten van de Kogelwants (<i>Coptosoma scutellatum</i>) in Nederland. Stokoude voorspelling komt na 84 jaar uit	373

VISSEN

R. Gubbels & P. Lemmers: Ontwikkeling van de visfauna in de Eyserbeek in de periode 1990-2018	146
--	-----

REPTIELEN EN AMFIBIEËN

A. Lenders & R. Reijerse: Temperatuurpreferentie bij de Hazelworm. Reptielenplaten als basis voor ecologisch onderzoek	37
P. Puts: De Alpenwatersalamander in oostelijk Midden-Limburg	47
R. Gubbels & A. Lenders: De dijken van het Julianakanaal: een bolwerk van de Hazelworm	53
M. Gilbert & A. Spitzen: De toekomst van de Vuursalamander in Limburg	59
I. Janssen, L. Paulssen & N. Lambriks: Is Limburg klaar voor de Ringslang?	64
R. Geraeds & A. Lenders: Resultaten van het reddingsplan Knoflookpad in Nationaal Park De Meinweg	71
P. Lemmers, R. Krekels & J. Veldman: Het voorkomen van de Kamsalamander in Weerterbos, Ringselven en Kruispeel. Verspreidingsonderzoek met 'environmental DNA'	80
A. Lenders, R. van Trijp & N. Winter: Verbindingszones voor reptielen: inrichting en beheer. Een vergelijkend onderzoek in De Pijp (Meinweggebied)	85
P. Puts & H. van Buggenum: De Herpetologische Studiegroep Limburg: activiteiten in de periode 2005-2018	309
A. Lenders, F. Heinen, P. Keijsers & S. Verhaegh: Foeragegedrag bij Adders. Het belang van voedselrijke ruigtes	316
H. van Buggenum, P. Puts & W. Vergoossen: De watersalamanders van de Doort en Horsterplassen	324
T. Leerschool & P. Oudejans: De Maaslijn als verbindingsroute voor de Levendbarende hagedis	329
A. Lenders & R. Reijerse: Individuele herkenning van Hazelwormen. Meer inzicht in migraties en populatiedynamica met foto-ID	333
H. Moonen, P. Puts, E. Schotsman & H. van Buggenum: De Vinpootsalamander in het zuidoostelijke deel van het Mergelland. Onderzoek naar actuele verspreiding en instandhouding	341
N. Banowski: Die Herpetofauna des Lüsekampes (Meinweggebiet). Mit besonderem Augenmerk auf die dort vorkommende Kreuzotter	346

VOGELS

C. van Seggelen: Broedvogels van Roodborn	244
B. van Noorden & P. van den Munckhof: Eerste broedende Kraanvogels in Noord-Brabant en Limburg in 2018	285
A. Lenders & R. Reijerse: Individuele herkenning van Hazelwormen. Meer inzicht in migraties en populatiedynamica met foto-ID	333

ZOOGDIEREN

S. Jansen: Dassen als verkeersslachtoffer. De situatie op de Grote Bergerweg in Roerdalen	223
M. La Haye, R. Foppen, O. Op den Kamp & A. Brouns: Wilde kat van Nijswiller	297
J. Verhees, P. van Hoof, J. Buys & H. Heijligers: Kasteel Huys ter Horst als winterverblijfplaats voor vleermuizen. Aantalsontwikkeling van soorten en veranderingen van de kasteelruïne gedurende de periode 1986-2019	357

BOEKBESPREKINGEN

C. Elfferich, 2018. Basisgids Spinnen (G. Majoer)	17
D. de Vos, 2017. Veldgids Vogelzang. Vogels herkennen aan hun zang en roep (A. Ovaa)	233
P. Boer, J. Noordijk & A. van Loon, 2018. Ecologische atlas van de Nederlandse mieren (Hymenoptera: Formicidae) (J. Hermans)	233
M. Loven, W. Maris, F. Meeuwissen & R. Pahlplatz, 2018. Broedvogels van Nederweert. Onderzoek naar zeldzame en schaarse soorten in 1994-2018 (H. Heijligers)	234
S. Bot & F. van den Meutter, 2019: Veldgids Zweefvliegen (R. Geraeds)	306
V. Albouy & D. Richard, 2019. Veldgids Kevers van Europa (R. Geraeds)	306
H. Ketelaar, J. Schaminée, N. van Rooijen, B. Maes, R. van Loon, A. de Groot, J. Scheper, G. Oostermeijer J. Bijkerk, J. Helmantel, K. Veling, C. Liebrand, G-J. Koopman, M. Ketelaar, A. Vernhout, H. Eikholt e.a., 2019. Planten van hier. Praktijkboek voor een duurzame leefomgeving met inheemse flora (O. Op den Kamp)	354

RECENT VERSCHENEN (door **G. Verschoor**)

H. Bleumink & J. Neefjes, 2018. Handboek beken en erfgoed. Beekdallandschappen met karakter	17
C. Kreutz, 2018. Ontdek de orchideeën van het Gerendal	234
H. Smit, 2018. De Nederlandse watermijten (Acari: Hydrachnida)	307
Stichting Koekeloere, 2018. www.stichtingkoekeloere.nl	354

ARTIKELEN IN ALFABETISCHE VOLGORDE AUTEURS

J. Adams & F. van Oosterhout: Dagvlinders van Roodborn door de jaren heen	191
R. Akkermans: Lieveheersbeestjes op de Beegderheide	161
R. Akkermans, W. Vergoossen & A. Ovaa: Eerste vondsten van de Kogelwants (<i>Coptosoma scutellatum</i>) in Nederland. Stokoude voorspelling komt na 84 jaar uit	373
N. Banowski: Die Herpetofauna des Lüsekamps (Meinweggebiet). Mit besonderem Augenmerk auf die dort vorkommende Kreuzotter	346
P. Beuk: Diptera uit de ENCI-groeve. Deel 1. De steltmug <i>Dicranomyia sericata</i> : nieuw voor Nederland	293
P. Beuk: Diptera uit de ENCI-groeve. Deel 2. Aanvullingen op de lijst van de Nederlandse bladvliegen (Diptera: Lauxaniidae)	367
H. van Buggenum, P. Puts & W. Vergoossen: De watersalamanders van de Doort en Horsterplassen	324
H. van Buggenum & W. Vergoossen: De sprinkhanen van Roodborn	206
J. van Deijk & M. Wallis de Vries: Inzicht in de nachtvlinderfauna van Roodborn	255
R. Geraeds: Waarnemingen van de Rode soldaatboktor in Posterholt	11
R. Geraeds: Eerste waarneming van de boktor <i>Callidiellum rufipenne</i> in Nederland	30
R. Geraeds & A. Lenders: Resultaten van het reddingsplan Knoflookpad in Nationaal Park De Meinweg	71
M. Gilbert & A. Spitzen: De toekomst van de Vuursalamander in Limburg	59
R. Gubbels & P. Lemmers: Ontwikkeling van de visfauna in de Eyserbeek in de periode 1990-2018	146
R. Gubbels & A. Lenders: De dijken van het Julianakanaal: een bolwerk van de Hazelworm	53
J. Hermans: Klein heksenkruid langs de Roode Beek in de Meinweg. Een onderzoek naar verspreiding en standplaats	213

J. Jagt, M. Brown, A. Buchner, L. Calderon, L. Hećimović & S. Kwon: Opmerkelijke Luiks-Limburgse Krijtfossielen. Deel 35. Oesterkleppen als ware schatkamers	170
J. Jagt, G. Cremers & P. van Knippenberg: Opmerkelijke Luiks-Limburgse Krijtfossielen. Deel 36. Gevleugelde zeeslakken	228
J. Jagt & E. Nieuwenhuis: Opmerkelijke Luiks-Limburgse Krijtfossielen. Deel 37. Aangeboord drijfhout	290
I. Janssen, L. Paulssen & N. Lambrixx: Is Limburg klaar voor de Ringslang ?	64
S. Jansen: Dassen als verkeersslachtoffer. De situatie op de Grote Bergerweg in Roerdalen	223
M. Juház-Holterman: De geohydrologische puzzel van Roodborn en omgeving	274
M. Korsten, B. van Maanen & H. Tolkamp: Macrofauna van de Eyserbeek. Invloed van waterkwaliteitsveranderingen	261
M. La Haye, R. Foppen, O. Op den Kamp & A. Brouns: Wilde kat van Nijswiller	297
A. Lamberts: Vliegen in en rondom Roodborn. Waarnemingen van 1988 tot september 2018	197
T. Leerschool & P. Oudejans: De Maaslijn als verbindingsroute voor de Levendbarende hagedis	329
M. Lejeune: In Memoriam: Jo Willems (1940-2018)	35
P. Lemmers, B. Crombaghs & R. Leuven: De verspreiding van rivierkreeften in Limburg en nieuwe soorten op komst?	97
P. Lemmers, R. Krekels & J. Veldman: Het voorkomen van de Kamsalamander in Weerterbos, Ringselven en Kruispeel. Verspreidingsonderzoek met 'environmental DNA'	80
A. Lenders, F. Heinen, P. Keijsers & S. Verhaegh: Foeragegedrag bij Adders. Het belang van voedselrijke ruigtes	316
A. Lenders & R. Reijerse: Temperatuurpreferentie bij de Hazelworm. Reptielenplaten als basis voor ecologisch onderzoek	37
A. Lenders & R. Reijerse: Individuele herkenning van Hazelwormen. Meer inzicht in migraties en populatiedynamica met foto-ID	333
A. Lenders, R. van Trijp & N. Winter: Verbindingszones voor reptielen: inrichting en beheer. Een vergelijkend onderzoek in De Pijp (Meinweggebied) ..	85
B. Maes, J. Bruinsma, E. van den Dool, P. van Iersel & R. Mes: De beekflora van Boschbeek en Roode Beek in de Meinweg	1
G. Majoor, J. Koert & S. Keulen: De weekdierfauna van Roodborn	249
H. Moonen, P. Puts, E. Schotsman & H. van Buggenum: De Vinpootsalamander in het zuidoostelijke deel van het Mergelland. Onderzoek naar actuele verspreiding en instandhouding	341
B. van Noorden & P. van den Munckhof: Eerste broedende Kraanvogels in Noord-Brabant en Limburg in 2018	285
J. Noordijk & E. Colijn: De Vermiljoenkever langs de Eyserbeek	281
J. Noordijk, P. Boer, B. Aukema, T. Heijerman, A. Krediet & J. van Ruijven: De mieren van het grasland Roodborn. Resultaten na 27 jaar natuurontwikkeling	177
J. Oostermeijer, P. Assink, B. Brugge, R. Bregman, P. Meirmans, J. van Arkel, J. den Nijs, A. Ellis-Adam, S. Luijten, I. Janssen, E. Goverse, J. Wieringa & K. Rijdsijk: Herstel van een soortenrijk kalkgrasland door maaien en afvoeren. 25 jaar onderzoek in Roodborn met een veldcursus ecologie	133
O. Op den Kamp & A. Ova: Van Eyserbeek tot Eysersheide: een stukje heuvelland doorgelicht	121
O. Op den Kamp, M. Prick, J. den Boer & J. Kleynen: In Memoriam: John Adams (1945-2019)	118
P. Puts: De Alpenwatersalamander in oostelijk Midden-Limburg	47
P. Puts & H. van Buggenum: De Herpetologische Studiegroep Limburg: activiteiten in de periode 2005-2018	309
I. Raemakers & A. van Stipdonk: De bijenfauna van Roodborn: meer bloemen, meer bijen?	237
C. van Seggelen: Broedvogels van Roodborn	244
J. Slaats: Sprinkhanen van de Mariapeel	21
J. Slaats: Dagvlinders van de Waterbloem	111
J. Slaats: Libellen van de Waterbloem	153
L. Spoomakers & P. Elbers: In Memoriam: Jos Hoogveld (1961-2018)	16
F. Vaessen: Historie van de waterwinning in Roodborn	128
F. Vaessen: Recente kap alluviaal bos Roodborn	144
W. Vergoossen, H. van Buggenum & B. Aukema: De wantsen van Roodborn. Oude en recente waarnemingen van wantsen	183
J. Verhees, P. van Hoof, J. Buys & H. Heijligers: Kasteel Huys ter Horst als winterverblijfplaats voor vleermuizen. Aantalsontwikkeling van soorten en veranderingen van de kasteelruïne gedurende de periode 1986-2019	357
M. Wallis de Vries, M. Nijssen & W. Ozinga: Versterking van connectiviteit voor soorten van hellingschraallanden	105